

**Силабус навчальної дисципліни
«Етика та естетика»**

Галузь знань: 24 Сфера обслуговування
Спеціальність: 241 Готельно-ресторанна справа
Освітньо-професійна програма: «Готельно-ресторанна справа»

Освітньо-професійний ступінь	Фаховий молодший бакалавр
Статус дисципліни	Вибіркова навчальна дисципліна
Форма навчання	Денна
Обсяг дисципліни, кредити ЄКТС/ загальна кількість годин	3 кредити / 90 годин
Мова викладання	Українська
Анотація	Сутність етики та естетики полягає у розмірковуваннях над духовно-ціннісними орієнтаціями людства. Етика тут постає як теорія, що розглядає розгортання практичної діяльності людини, її ставлення до суспільства і до інших, норма моралі тощо. Естетика репрезентує вивчення емоційно-почуттєвого, духовно-ціннісного та художнього досвіду. Вивчення загальноосвітнього курсу «Етика та естетика» передбачає ознайомлення здобувачів освіти із основними теоріями та проблемами сучасної світової та вітчизняної етичної та естетичної думки, їх історії, з розмаїттям підходів, методологій, теоретичних побудов. Роль і призначення курсу полягає в тому, щоб збагатити студентів знаннями про основні проблеми світової етики та естетики, про їх поняття, категорії, ідеї, теорії. На основі загальнолюдських цінностей, забезпечити глибоке засвоєння специфіки етичного та естетичного осягнення дійсності та сприяти формуванню високої світоглядно-методологічної культури мислення; розширити та поглибити пізнавально-орієнтаційні знання здобувачів освіти, майбутніх спеціалістів, у сучасній соціальній реальності; сформувати творче мислення в пізнанні соціальних явищ.
Що буде вивчатися (предмет навчання)	Навчальна дисципліна «Етика та естетика» розкриває сутність етики, особливості її взаємозв'язку з мораллю та специфіку предмету естетики, сутність компонентів естетичної свідомості, основні поняття, категорії та історичні закономірності художнього розвитку. Дана дисципліна залучає здобувачів освіти до надбань світової та вітчизняної етико-естетичної думки, прищеплює навички та вміння, необхідні для творчої самореалізації у громадському та культурному

	житті, сприяє самовдосконаленню та вихованню моральної свідомості. Курс «Етика та естетика» допомагає застосовувати набуті знання на практиці, послуговуючись у своєму повсякденному житті основними моральними цінностями та категоріями етики, знайомить з основними течіями та напрямками мистецтва, формує естетичний смак та розвиває уявлення про прекрасне.
Чому це цікаво/потрібно вивчати (мета, завдання)	Мета вивчення дисципліни «Етика та естетика»: сформувані у студентської молоді загальні уявлення про найважливіші етичні та естетичні категорії, донести знання про основні етапи розвитку теорії моралі, розкрити суть законів краси і гармонії, теорії і практики мистецько-художньої творчості, виробити правильне розуміння сенсу і ролі моралі, а також необхідних у фаховій діяльності естетичних критеріїв та художньотворчих методів. Завдання вивчення дисципліни: навчити здобувачів освіти розуміти основні етичні та естетичні поняття, практично використовувати набуті знання у подальшій трудовій діяльності, в різних життєвих ситуаціях, вміння переконливо відстоювати свої моральні принципи, усвідомлювати значення категорії краси, художньо-мистецької творчості у професійній практиці.
Чому можна навчитися (результати навчання)	Набуті знання окреслюють наступні вміння та компетентності: - здатність працювати в команді та автономно; - здатність застосовувати набуті знання та уміння у практичних ситуаціях, що вимагають моральної оцінки та правомірних рішень; - здатність до адаптації та дії в новій ситуації на основі етичних міркувань мотивів; - вміння формулювати етичні проблеми та давати приклади їх ефективного вирішення; - здатності застосовувати набуті знання в контексті актуальних проблем сьогодення, у фаховій діяльності. - здатність до критичної оцінки естетичних явищ, естетично-художньої цінності предметів мистецтва, гармонізації духовного світу; - здатності до успішної культурної адаптації, задоволення вищих потреб, зокрема, реалізації творчого потенціалу; - дотримуватися норм та стандартів професійної етики для досягнення спільної мети.
Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями (компетентності)	В результаті опанування змістом курсу здобувач освіти повинен знати: - специфіку етики та естетики, їх функції; - ключові категорії, тенденції, парадигми, закономірності; - проблемне поле етики та естетики; - норми, принципи, імперативи. - історичну ретроспективу: історичні етапи розвитку етики та естетики, видатних філософів-гуманістів, теоретиків, митців. вміти: - використовувати систему етичних індикаторів для визначення змісту етичних інтересів та орієнтацій людини; - співвідносити прекрасне з потворним, підвищене з низинним; - використовувати основи сучасного етикету у житті; - використовувати знання для більш комфортних та толерантних відносин у житті; - формувати основні морально-етичні вимоги як для свого життя, так і для навколишнього суспільства; - використовувати надбані знання у конкретних умовах; - обґрунтовувати власний або чужий моральний вибір щодо конкретних умов. Оволодіти такими практичними навичками: формування етичної поведінки фахівця, володіння собою та вміння

	проявляти такі моральні якості: довіра, повага і терпимість, толерантність; здатність розрізняти добро і зло, моральну, аморальну; засвоєння основ і творчої природи етичного мислення, культури; культура морального діалогу (спілкування), людяність. Формування знання про необхідність морально-етичного вдосконалення, активної життєвої позиції особистості, творчого мислення з метою самовдосконалення та саморозвитку в обраній професійній діяльності та у суспільстві зокрема.
Навчальна логістика	Структура навчального курсу складається з двох розділів. Кожен змістовий розділ включає в себе лекції, семінари, самостійну роботу здобувачів, які завершуються контролем рівня засвоєння якості програмованого матеріалу відповідної частини курсу. ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Етика - Вступ. Предмет і завдання етики. - Мораль як соціальний феномен. - Головні етапи історичного розвитку етичної думки. - Поняття, структура і категорії моральної свідомості. - Моральні виміри спілкування. - Національна етика. Сімейна етика. Релігійна етика. Біоетика. Професійна етика ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Естетика - Визначення та сутність поняття «естетика». - Основні категорії естетики. - Специфіка і структура естетичної свідомості. - Мистецтво як естетичне явище. Мистецтво ХХ ст. в контексті західноєвропейської естетики
Пререквізити (попередні компетентності, необхідні для вивчення дисципліни)	«Всесвітня історія», «Історія України», «Культурологія», «Психологія», «Філософія»
Постреквізити (компетентності, отримані після вивчення дисципліни)	ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 7. Здатність працювати в команді. ЗК8. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.
Рекомендована література	Основна література: 1. Етика та естетика: Навчальний посібник / За ред. Панченко В. І. – К.: 2014. – 432 с. 2. Естетика: Навчальний посібник для педагогів / за ред. Т. І. Андрущенко. - К.:, 2014. - 613 с. 3. Курс лекцій і методичні вказівки до самостійного вивчення дисципліни “Етика та естетика” /Укл.: Фесенко Г.Г. – Харків, 2009. – 36 с. 4. Ларіонова В. К. Історія етичних учень: посібник / Ларіонова В. К. – Івано-Франківськ – 2004. – 192 с. 5. Малахов В. А. Етика: курс лекцій / В. А. Малахов. – Острог, 2014. – 214 с. 6. Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Етика та естетика» [Ел. ресурс] /http://sites.znu.edu.ua/bank/public_files/2014/09/9364_1411029985_konspekt_lectsij_etika_ta_estetika.pdf

7. Петрушенко В.Л., Савельєв В.П., Сурмай І.М., та ін. Етика і естетика: Навчальний посібник /За ред.. В.Л. Петрушенка. – Львів, 2015, - 304 с.
8. Тофтул М. Г. Сучасний словник з етики / М.Г. Тофтул. – Житомир, 2014 р. – 416 с.
9. Естетика: навч. посіб. / Анучина Л. В., Бурова О. К., Уманець О. В., Шило О. В.; за ред. Л. В. Анучиної та О. В. Уманець. — Х. : Право, 2010. — 232 с.
10. Естетика : навчальний посібник / за ред. Мартиненко Л. Б. – Умань, 2016. – 137 с.
- Додаткова література:**
1. Історія української школи і педагогіки: Хрестоматія. – К., 2003. – 767 с.
2. Кутузова Г. І. Естетичне виховання як засіб творення естетичної культури студентської молоді / Г. І. Кутузова// Філософська антропологія та філософія культури. 24. – 2011. – С. 40 – 44.
3. Кучер Тетяна. Естетична свідомість крізь призму феномена «молодіжної культури» / Тетяна Кучер // Наукові записки. Серія «Філософія». Випуск 6. – С. 20 – 27.
4. Ланюк Є. Естетика і політика: форми взаємодії / Є. Ланюк.
5. Мазурик М. Онтологічний вимір етичних категорій добра і зла / Марія Мазурик // <http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/6396/1/05.pdf>. С. 25 - 31.
6. Омельчук О. М. Гуманістичні уявлення про поведінку людини у філософії епохи відродження / Омельчук О.М. // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. – 3. 2011. – С. 438 – 448.
7. Полухтович Т. Моральні цінності в житті людини / Тетяна Полухтович. – Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. – 2013. – С. 54 – 59.
8. Стеценко Л. Л. Сучасна українська естетика: до визначення тенденцій розвитку / Л. Л. Стеценко // Гуманітарний часопис. - 2013, № 2. – С. 55 – 62.
9. Стукаленко З. Розвиток толерантності в епоху античності та середньовіччя / З. Стукаленко // http://www.kspu.kr.ua/ua/ntmd/konferentsiy/2-mizhnarodna-internetkonferentsiya-2014/section-1/1217-rozvitok_tolerantnosti_v_epoxu_antichnosti_ta_serednovichchya.
10. Тепенчак Т.М. Естетика тоталітарної культури як засіб маніпуляції свідомістю мас / Т.М. Тепенчак // Гуманітарний часопис.- 2006, № 4. – С.63 – 71.
11. Томашевський Володимир. Естетична культура як соціально-історична категорія/ Володимир Томашевський // Педагогіка вищої та середньої школи. – 2013. – Вип. 38. – С.355 – 361.
12. Тофтул М. Г. Естетичне відношення людини до дійсності / М. Г. Тофтул. – Етика. Естетика. Логіка. – С. 109 – 119.
13. Шульга Тамара. Мовна естетика сільського повсякдення у повісті А. Дімарова «Мажориха» /Тамара Шульга //Культура слова №77. - 2012. – С. 37.
14. Чмут Т. К. та ін. Етика ділового спілкування / Т. К. Чмут та ін. – К.: 2003. – 208 с.
15. Шкурін О. І. Історичні етапи становлення сучасної моралі / О. І. Шкурін // Електронний режим доступу: <http://nvd.luguniv.edu.ua/archiv/NN1/r5/07soissm.pdf>.

Інформаційні ресурси	Інформаційні ресурси: 1. Електронний каталог Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. URL: http://library.nakkkim.edu.ua/ 2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: http://www.nbu.gov.ua/ 3. Електронна бібліотека – підручники. URL: http://www.infolibrary.com.ua/ - 4. Державна науково-технічна бібліотека України. URL: http://rs.gntb.gov.ua/cgi-bin/irbis64r_12/cgiirbis_64.exe?C21COM=F&I21DBN=IBIS&P21DBN=IBIS&Z21ID 5. Ізборник: Інформаційний сайт. URL: www.litopys.org.ua	
Формат та обсяг курсу	Вид занять	Кількість годин
	Лекції Семінарські Самостійна робота	15 30 45
Критерії оцінювання	Форми контролю: 1. Оцінювання роботи під час семінарських занять 2. Самостійна робота 3. Диференційований залік Шкала оцінювання: за національною диференційованою шкалою – «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»; «зараховано», «не зараховано»	
Циклова комісія	Соціально-гуманітарних дисциплін, фізичного виховання та захисту України	
Викладач	Кравчик Любов Матвіївна Посада: викладач Категорія: вища кваліфікаційна категорія Педагогічне звання: старший викладач E-mail: kravchylubov@gmail.com	